

VIJF BIJZONDERE LESSENSERIES

Na de kennismaking met Maartje Korstanje en haar werk is het tijd om je lessenserie te starten. Dit hoofdstuk beschrijft beknopt vijf verschillende lessenseries.

Kies de serie die jou het meest aanspreekt of combineer:

- ▶ Klei je eigen meubel
- ▶ Maak een “bruikbaar” fantasiewezen I
- ▶ Maak een “bruikbaar” fantasiewezen II
- ▶ Creëer samen één fantasiedier
- ▶ Maak een abstract object uit een tak
- ▶ Extra opdracht: Teken een fantasie-insect

De series zijn bedacht en uitgevoerd door vmbo-docenten Beeldende Vorming van Het Hooghuis in Oss. Onder iedere lessenserie vind je een kort interviewtje met de maker.

1 LESSENSERIE KLEI JE EIGEN MEUBEL

LEERNIVEAU

Vmbo assistenten leerjaar 2, vmbo BBL leerjaar 2, vmbo KBL leerjaar 2

OMSCHRIJVING OPDRACHT

Maak een meubel van klei en gebruik hierbij de kunstwerken van Maartje Korstanje als inspiratiebron.

DOEL

Naar aanleiding van de kunstwerken van Maartje Korstanje komt de leerling zelf tot een nieuw werk.

DUUR

Eén blokkuur.

OPBOUW LESSENSERIE

- 1 Bedenk welk meubel je wilt maken en hoe je hier dierlijke vormen in gaat verwerken.
- 2 Maak je meubel van klei.

MATERIAAL

► klei

EINDRESULTATEN LEERLINGEN**BEDENKER: YVONNE VAN RAVENSTEIJN**

‘Je moet niet bang zijn om fouten te maken’

Yvonne van Ravensteijn geeft sinds 1986 les aan het vmbo. ‘Het leukste van het lesgeven aan vmbo-leerlingen is om hun talenten te zien en ze daarin te laten groeien. Ze denken vaak dat ze niet veel kunnen, maar ze kunnen meer dan ze denken. Met mijn lessen beeldende vorming wil

ik laten zien, dat je door aandacht te geven aan iets en door lef te hebben ergens toe kunt komen. Ze moeten niet bang zijn om fouten te maken. In contact komen met hedendaagse kunst vind ik hierbij belangrijk, omdat ze daardoor inspiratie op kunnen doen.’

2 ^{LESSENSERIE} MAAK EEN “BRUIKBAAR” FANTASIEWEZEN I

LEERNIVEAU

Vmbo assistenten leerjaar 2, vmbo KBL leerjaar 2

OMSCHRIJVING OPDRACHT

Maak een fantasiewezen waar je in kan zitten (stoel/bank/krukje), dat licht geeft (lamp), waar je iets in kan opbergen (kast) of waar je iets op kan zetten (tafel).

DOELEN

- Inspiratie opdoen door naar de kunstwerken van Maartje Korstanje te kijken en deze gebruiken om een gebruiksvoorwerp vorm te geven.
- Leren dat een gebruiksvoorwerp met een vervreemdende vorm nog steeds bruikbaar kan blijven en hierdoor ruimer leren denken.

DUUR

Zes blokkuren.

OPBOUW LESSENSERIE

- 1 Bedenk een fantasiedier dat je kunt gebruiken als meubel of lamp.

2 Maak dit fantasiedier in klei.

3 Maak de schets van klei in het groot. Gebruik als basis kippengaas of karton. Bekleed dit met papier-maché. Laat de leerlingen groot werken.

4 Schilder het fantasiedier in kleuren die jij erbij vindt passen.

MATERIALEN

- ▶ klei
- ▶ kippengaas
- ▶ karton
- ▶ tape
- ▶ papier
- ▶ kranten
- ▶ behangplaksel
- ▶ verf

Tip: Gebruik Pinterest voor inspiratie. Zoek fantasiedieren en zorg dat deze plaatjes altijd in de klas te zien zijn via het digibord.

EINDRESULTATEN LEERLINGEN

BEDENKER: MARIEKE GELEVERT

‘Het leukste van de leerlingen is hun directheid’

Marieke Gelevert geeft sinds 2004 les aan het vmbo. ‘Het leukste aan het lesgeven aan vmbo-leerlingen vind ik hun directheid. Ze zijn erg onbevangen, waardoor er veel spontaan contact ontstaat. Met mijn lessen beeldende vorming wil ik leerlingen creatief leren denken en hun creativiteit aanspreken.

Doordat ze creatief aan de slag gaan, leren ze oplossingsgericht te denken. Daarom vind ik het ook zo belangrijk dat vmbo-leerlingen in contact komen met hedendaagse kunst. Ze zien hierdoor wat er allemaal mogelijk is en hoe dit onze wereld kan verrijken. Het verbreedt hun beeld en ze zullen vormgeving gaan waarderen.’

3 LESSENSERIE MAAK EEN “BRUIKBAAR” FANTASIEWEZEN II

LEERNIVEAU

Vmbo KBL leerjaar 2

OMSCHRIJVING OPDRACHT

Maak een fantasiewezen waar je in kan zitten (stoel/bank/krukje), dat licht geeft (lamp), waar je iets in kan opbergen (kast) of waar je iets op kan zetten (tafel).

DOEL

- ▶ Creativiteit van de leerlingen vergroten.
- ▶ Een kunstzinnig object maken dat zijn functionaliteit behoudt.
- ▶ Aandacht leren besteden aan een juiste afwerking van een idee.

DUUR

Drie à vier blokken.

OPBOUW LESSENSERIE

- 1 Teken een fantasiedier op een blanco A4.
- 2 Teken een meubel op isometriepapier.
Dit meubel moet driedimensionaal getekend zijn.

- 3 Kies zelf het materiaal waarin je het fantasiemeubel wil uitwerken.
Dit mag hout, metaal, kippengaas, papier-maché zijn. Als je kleur in je fantasiedier wilt, gebruik dan gekleurd papier in plaats van verf.

- 4 Maak je fantasiedier van het door jou gekozen materiaal.
Zorg voor een nette en goede afwerking.

MATERIALEN

▶ blik	▶ karton	▶ tape	▶ behangplaksel
▶ hout	▶ stof en draad	▶ gekleurd papier	▶ verf
▶ kippengaas	▶ kurk	▶ kranten	▶ wol en stof

Verbindingen maak je met lijm, spijkers en door te solderen.

EINDRESULTATEN LEERLINGEN

‘Met deze les krijgen de leerlingen techniek-beheersing van verschillende materialen’

— Brechtje de Vries, docent Beeldende Vorming van Het Hooghuis Oss

BEDENKER: BRECHTJE DE VRIES

‘Hedendaagse kunst kan hun blikveld verbreden’

Brechtje de Vries geeft sinds 1993 les aan het vmbo. ‘Het leukste aan het lesgeven aan vmbo-leerlingen vind ik hun directheid. Met mijn lessen wil ik de leerlingen techniekbeheersing van verschillende materialen meegeven. Ik wil ze leren omgaan met

verschillende gereedschappen en ze door beeldende vorming leren creatieve oplossingen te bedenken. Verder vind ik het belangrijk dat vmbo-leerlingen kennis maken met hedendaagse beeldende kunst, omdat het hun blikveld kan verbreden.’

4^{LESSEN}SERIE CREËER SAMEN ÉÉN FANTASIEDIER

LEERNIVEAU

Vmbo KBL leerjaar 2

OMSCHRIJVING OPDRACHT

Maak in een groepje van drie leerlingen samen één fantasiedier.

DOEL

- ▶ Naar aanleiding van het bekijken van de kunstwerken van Maartje Korstanje tot een vorm komen.
- ▶ Met inspiratie uit eigen tekeningen tot een 3D-vorm komen.

DUUR

Vijf blokken.

OPBOUW LESSEN

- 1 Maartje Korstanje laat zich inspireren door tekeningen van Matthias Merian. Dit ga jij ook doen. Kies een halve tekening van Matthias Merian en teken het dier verder. Gebruik zo veel mogelijk fantasie (zie ook pagina 25, doe-opdracht 2 na de virtuele rondleiding).

- 2 Maak in je eentje een klein fantasiedier van kippengaas en papiermaché. Laat je inspireren door je eigen tekening waarbij je een half dier van Matthias Merian verder hebt getekend.

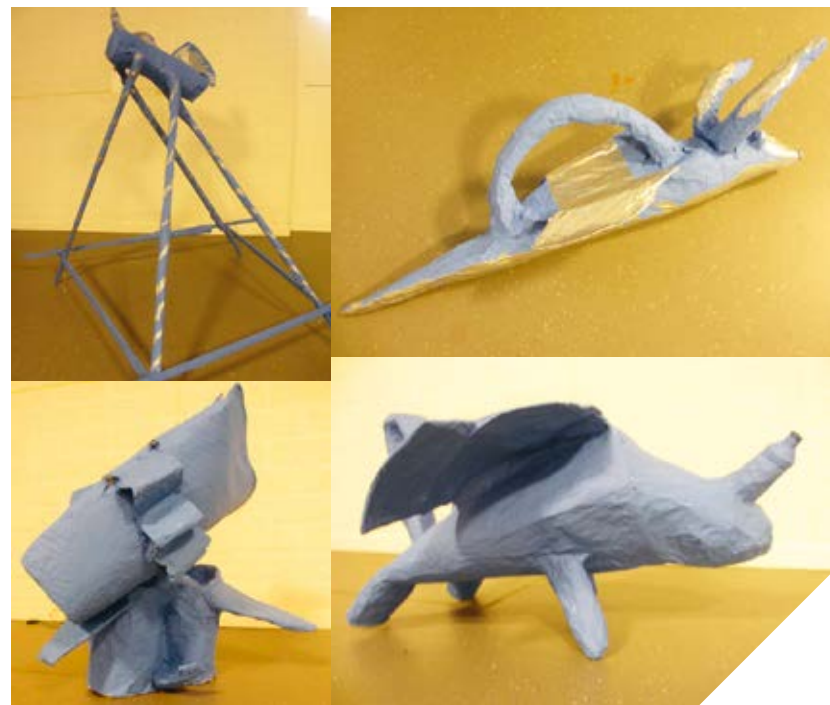
- 3 Ga daarna in een groepje van drie leerlingen één groot fantasiedier maken waarbij je elkaars dieren samensmelt tot één. Maak het dier van kippengaas en bekleed het met papier-maché.
- 4 Maak hoge stokken onder het dier. Beplak deze ook met papier-maché voor een vervreemdend effect.
- 5 Schilder je dier in één kleur.
- 6 Presenteer je dier op hoge stokken in de gang van de school.

MATERIALEN

- A4-prints met halve dieren van Matthias Merian (zie p. 59 en 60)
- tekenmaterialen
- kippengaas
- papier
- behangplaksel
- verf
- dunne houtlatten
- touw

EINDRESULTATEN LEERLINGEN

BEDENKER: ARDY PROOT

‘Ze leren dat “gek” niet bestaat’

Ardy Proot geeft sinds 1974 les aan het vmbo. ‘Het leukste aan het werken met vmbo-leerlingen vind ik dat ze mij blijven uitdagen. In mijn lessen beeldende vorming moet ik dankzij de leerlingen steeds mijn eigen fantasie aanspreken en mezelf creatief blijven uitdagen. Dit zorgt voor dynamiek. Aan de leerlingen

wil ik laten zien wat creativiteit in je leven kan betekenen - het brengt kleur in je leven -, maar ook wat het voor de maatschappij kan doen. Daarnaast is het belangrijk dat vmbo-leerlingen kennismaken met hedendaagse beeldende kunst omdat het hun blikveld kan verruimen. Ze leren dat “gek” niet bestaat.’

5 LESSEN SERIE MAAK EEN ABSTRACT OBJECT UIT EEN TAK

LEERNIVEAU

Vmbo BBL leerjaar 2

OMSCHRIJVING OPDRACHT

Maak een driedimensionaal object waar het werk van Maartje Korstanje de inspiratiebron voor is. Moeilijk aan deze opdracht is dat het eindproduct een abstracte vorm wordt. Je beeld hoeft niet iets te worden wat ergens op lijkt. Maartje haalt haar inspiratie uit karkassen, omdat zij daar een bepaalde schoonheid in ziet. Dit is haar vertrekpunt, maar onderweg groeit er een vorm die op zichzelf staat. Dit gaan wij in deze les ook proberen.

DOELEN

- ▶ Je fantasie de vrije loop laten gaan.
- ▶ Zonder te schetsen gewoon beginnen en kijken waar het eindigt.
- ▶ Autonomoos werk maken.

DUUR

Circa tien blokken.

OPBOUW LESSEN SERIE

- 1 Zoek buiten een goede houten tak.
- 2 Kijk goed naar de tak. Waar doet hij je aan denken? Welke vormen zie je erin? Herken je iets dierlijks? Welke vorm wil je je driedimensionale object geven?

- 3 Gebruik je tak als basis en maak hiermee jouw bedachte driedimensionale vorm. Dit kan met kippengaas, ballonnen en karton-maché.
- 4 Zorg voor een nette en goede afwerking.
- 5 Presenteer alle werken in de gangen van school, hang ze op aan het plafond.

MATERIALEN

▶ kippengaas	▶ lijm	▶ nietjes
▶ karton	▶ ballonnen	▶ plakband
▶ papier	▶ takken	▶ touw

GEREEDSCHAPPEN

▶ schaar	▶ combinatietang	▶ kniptang
▶ stanleymes	▶ platbek-tang	▶ kwast

- TIP** Besteed een les aan knopen maken. Dit kan niet alleen van pas komen bij het werk zelf, maar ook bij het ophangen in de gangen van school. Via YouTube zijn goede instructiefilmpjes te vinden. Laat de leerlingen het touw een keer wikkelen, een platte knoop maken, een lus maken, een dubbele knoop maken, etcetera.

EINDRESULTATEN LEERLINGEN

BEDENKER: PETRA VAN DE COOLWIJK

‘Ze flappen alles er meteen uit’

Petra van de Coolwijk geeft sinds 2005 les aan het vmbo. ‘Het leukste aan vmbo-leerlingen vind ik hun enthousiasme wanneer ze aan een nieuwe opdracht beginnen. En het feit dat hun hart op de tong ligt; ze flappen alles er meteen uit. Door mijn lessen beeldende vorming leren ze dat niets fout is. En dat ze goed over iets moeten nadenken en een oplossing vinden, als er iets misgaat.

Ze moeten buiten de hokjes gaan denken. Om die reden is kennis-maken met hedendaagse kunst ook zo belangrijk. Het verbreedt de visie van de leerlingen en het is goed dat leerlingen zien wat kunst allemaal kan zijn. Dat versiering niet alleen bloemen of hartjes zijn, maar dat je ook iets kan maken met karton en touw. En dat kunst meerdere vormen van mooi heeft.’

LESSEN SERIE TEKEN EEN FANTASIE-INSECT

Is binnen een lessenserie de papier-maché van werkstukken nog te nat om mee verder te werken? Dan kun je de volgende extra opdracht doen.

LEERNIVEAU

Vmbo BBL leerjaar 2

OMSCHRIJVING OPDRACHT

Teken een fantasie-insect, knip het uit en geef het een naam. Speld het op zoals in een museum insecten worden bewaard.

DOEL

De bestaande vorm (insect) loslaten, zodat er ruimte ontstaat om een fantasie-insect te maken.

DUUR

Circa twee blokken.

OPBOUW OPDRACHT

- 1 Projecteer bestaande insecten zo groot mogelijk, zodat je de details goed kunt zien.
- 2 Laat leerlingen een briefje trekken waarop een kleur staat (bijvoorbeeld geel, groen, blauw en rood).
- 3 Teken op wit papier een fantasie-insect. Kleur het in met kleurtonen die passen bij de getrokken kleur. Let op: geel is de lastigste kleur!
- 4 Knip je fantasie-insect uit.
- 5 Verzin een naam voor je fantasie-insect en schrijf dit zo netjes mogelijk op een wit rechthoekig papiertje. Dit is zijn naambordje.
- 6 Leerlingen die eerder klaar zijn bereiden van karton en houtlatjes een achterwand voor. Laat leerlingen per kleurgroep met speldjes het fantasie-insect en zijn naambordje ‘opprikken’. Belangrijk is dat ze samen overleggen over hoe ze de insecten mooi naast elkaar kunnen presenteren.

MATERIALEN

- ▶ papier
- ▶ tekenmaterialen
- ▶ hout, karton en verf voor de achterwand

GEREEDSCHAPPEN

- ▶ scharen
- ▶ speldjes

EINDRESULTATEN LEERLINGEN

BEDENKER: MARIEKE LIPS

‘Zo valt het kwartje eerder’

Marieke Lips geeft sinds 2005 les aan het vmbo. ‘Het leukste van lesgeven aan vmbo-leerlingen vind ik hun eerlijkheid over echt alles. Het is ontzettend leuk om samen hun talenten te vinden en te zien hoe hun interesses zich ontwikkelen naar wat ze echt willen. Als docent moet je openstaan voor alle vakgebieden en goed kijken: wat past bij

een leerling? In mijn lessen beeldende vorming wil ik mijn leerlingen bewust laten nadenken over dat alles om hen heen is vormgegeven. Hedendaagse kunst vind ik belangrijk, omdat leerlingen kennis kunnen maken met de kunstenaar zelf. Als ze een kunstwerk zien met een persoon en verhaal erbij, dan valt het kwartje eerder.’

EINDRESULTATEN LEERLINGEN

